

CROSCENA

KROŚNIEŃSKA SCENA KULTURY

RCKP KROSNO Nr

123

lipiec-sierpień 2014

1

3

2

4

5

KS. ZBIGNIEW JAN CZUCHRA

Zamczysko w Odrzykoniu

Dumny i niebotyczny
trwasz na skale,
choć wichry i pożoga dziejów
zmiotły dachy, wieżycy i blanki.
W poświęceniu księżycy
kołaczę się echo dawnych dni
i błąka cień rycerza
w złotej zbroi –
dzwonią podkowy,
błyska miecz...

Czy to mgły powłóczyństwo,
czy piękna kasztelanka,
co miłością chce złagodzić
waśnie rodów?

Ciszą się kładzie legenda –
fletnia słowików łka.
...Miłość jest silniejsza niż śmierć...
Świta... Słoneczną smugą wpada blask
w kapliczne wrota,
zwałiska murów spoglądają
na Górę Królewską.

Czy jeszcze kiedyś ożyje Kamieniec,
strzegący troskliwie przejścia
poza granice czasu

Na okładce: Akwarela Anny Muni, str. 2. 1. – Wernisaż wystawy malarstwa Anny Muni w KBP, 2. Kamil Bednarek w koncercie podczas Dni Krosna - Miasta Szkła (fot. P. Fiejdasz), 3. Karpacki Fotowernisaż, od lewej Dorota Cząstka dyr. RCKP i Volodimir Norba prezes Związku Fotografów Zakarpacia, 4. Wernisaż wystawy malarstwa Tadeusza Marszałka w Wieży Farnej, 5. Letnie wieczory w Rynku – na plenerowej scenie zespół Los Agentos fot. W. Turek

W numerze:

- 3. Witryna RCKP**
Wystawy
- 7. Z pogranicza**
Zasmakuj w pograniczu
Małgorzata Błaż
- 7. Rozmaitości**
Piękne czarno-białe
Tomasz Wajda
- 9. Szkice krośnieńskie**
Wojenny list do matki
Andrzej Kosiek
- 12. Poezja**
- 14. Przeczytane**
- 19. Podium**
- 22. BWA**
Stanisław Białogłowicz – malarstwo
V Portret Krosna
- wystawa poplenerowa
Anna Jańska-Maciuch – malarstwo
Międzynarodowe Biennale
ArtystycznejTkaniny ...
Marek Burdzy
- 24. CDS**
Obrazy szkłem malowane
Dawid Iwaniec
- Muzeum Podkarpackie**
60 lat muzeum w Krośnie
K. Krępilec – Nowak
Krośnieńska kolekcja bogatsza o...
Krzysztof Gierlach
- 28. Piwnica PodCieniami**
Nowy wzór KROSNOLudkowej
koszulki
Dorota Piwka
- 29. KBP**
Wystawa akwareli Anny Muni
Joanna Łach
- 31. Konkursy i festiwale**

LATO W KROŚNIE Z RCKP

Letnie Wieczory w Rynku

20 lipca - „Na ludową nutę” koncert z udziałem gości XVI Światowego Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych Rzeszów 2014

3 sierpnia - Niedziela z Jezusem przygotowana przez Akcję Katolicką

10 sierpnia - Koncert Miejskiej Górniczej Orkiestry Dętej i jej gości

17 sierpnia - Śpiewanie patriotyczne z Chórem ECHO

26 lipca, 21.00

Spektakl kończący wakacyjne warsztaty Teatr na Bruku

27 lipca, od 16.00

Świetlne Miasto Krosno

Impreza organizowana w kolejną rocznicę zapalenia lampy naftowej przez I. Łukasiewicza. *W ramach projektu pn. „Artystyczne rynki pogranicza - Bardejov i Krosno”*

22 -24 sierpnia

Festiwal Kultur Pogranicza Karpackie Klimaty

Koncerty zespołów folklorystycznych z Polski, Słowacji, Węgier, Ukrainy, Festiwal Win Węgierskich im. Portiusa, Święto Chleba, wybór „Ulubionego chleba krośnian”, Kiermasz Twórczości Artystycznej.

31 sierpnia, 19.00

Wieczór operowo - operetkowy

artKino zaprasza

21-24 lipca

Wakacyjne podróże po Europie - Niemcy

1 – 7 sierpnia

Tydzień polskiego filmu

13 – 16 sierpnia

Wakacyjne podróże po Europie - Francja

*Szczegóły lata z RCKP na stronie
www.rckp.krosno.pl*

w y s t a w y

15 lipca – 20 sierpnia**Pod słońcem Toskanii****fotografie Przemysława Niepokoj–Hepnara**

Przemysław Niepokój - Hepnar z zawodu fotograf, członek Fotoklubu RCKP w Krośnie, członek nadzwyczajny Fotoklubu RP, założyciel Forum Krośnieńskich Fotografów FOTOKROSNO, organizator krośnieńskich spotkań fotograficznych. Laureat II Nagrody Ogólnopolskiego Biennale Fotografii organizowanego przez Muzeum Rzemiosła w Krośnie. Uczestnik międzynarodowych plenerów fotograficznych w Krośnie i na Słowacji.

Wystawa prezentuje wielkoformatowe zdjęcia wykonane podczas plene-

ru w malowniczej Toskanii. Autorowi udało się uwiecznić wschody i zachody słońca w miejscowościach położonych w dolinie Val d'Orcia - wpisanej na listę światowego dziedzictwa UNESCO za niepowtarzalny krajobraz zgodny z duchem renesansowej dbałości o dobre zarządzanie ziemią i estetykę otoczenia. Wyjazd do Toskanii był fotograficznym marzeniem, które udało się zrealizować dzięki grupie plenerowej z Krosna - Le Kolaborante, skupiającej przyjaciół wspólnie jeżdżących na plenery fotograficzne.

29 lipca – 31 sierpnia

„Pejzażowe przemyślenia” Kamila Kozaka – wystawa malarstwa

Kamil Kozak ur. w 1989 r. Absolwent Liceum Plastycznego w Krośnie. Dyplom z malarstwa w pracowni prof. prof.

Marka Olszyńskiego, Antoniego Nikla, Marka Pokrywki na Wydziale Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Organizator plenerów malarskich w Kotani. Brał udział w wielu plenerach i wystawach zbiorowych w kraju i na Ukrainie. Jego prace znajdują się w kolekcjach prywatnych w Polsce. Tematem wystawy jest pejzaż, a głównym założeniem było zaczerpnięcie prostych motywów krajobrazu (linia drzew, woda, niebo) oraz przedstawienie ich w postaci minimalistycznej, tak aby uzyskać efekt niekiedy abstrakcji, ale również prostego w formie pejzażu. Dlaczego właśnie pejzaż? Zapoczątkowały to wyjazdy na łono natury jeszcze za czasów dzieciństwa. Piękne tereny wokół Krosna (Beskid Niski, również Bieszczady) rozbudziły w młodym artyście wiele emocji i pozostały w pamięci. Większość prac jest w kolorystyce chłodnej, a nawet zimowej.

1 – 31 sierpnia

Wystawa grafik i exlibrisów - Zbigniew Osenkowski

Cerkiew w Uluczu

Zbigniew Osenkowski ur. w Zagórz, ukończył Politechnikę Krakowską oraz Studium Wzornictwa Przemysłowego zorganizowane przez Instytut Wzornictwa i ASP w Warszawie. Uprawia rysunek i grafikę. Miał 21 wystaw indywidualnych m.in. w Warszawie, Iwoniczu, Sanoku, Brzozowie, Krakowie, Krośnie. W bostońskim katalogu wydanym z okazji światowego zjazdu Międzynarodowego Stowarzyszenia Miłośników Ekslibrisu - FISAE w 2000 r. opublikowano kilka jego ekslibrisów. Jest organizatorem

Galerii Ekslibrisu przy MPB w Sanoku. Wykonał ponad 890 ekslibrisów, które eksponował w Polsce i za granicą. Za znaki książkowe otrzymał nagrody i wyróżnienia. Jego prace znajdują się w wielu krajach w zbiorach prywatnych i państwowych. Curriculum vitae Zbigniewa Osenkowskiego, listę opus i reprodukcję

30 ekslibrisów zamieszczono w encyklopedii wydanej w Portugalii „Contemporary International Ex-libris Artists” w 2004 roku. Grafik uczestniczył w ponad 250 wystawach zbiorowych - głównie pokonkursowych, w wielu krajach świata zdobywając medale i wyróżnienia.

opr. ab

1 – 31 sierpnia

**„Pejzaż eksperymentalny” - wystawa poplenerowa
Studenckiego Koła Artystyczno - Naukowego Razem**

„Pejzaż eksperymentalny” to hasło tegorocznego pleneru zrealizowanego na przełomie maja i czerwca w malowniczych okolicach wybrzeża nad Sanem przez Studenckie Koło Naukowo-Artystyczne Razem, działające na Uniwersytecie Rzeszowskim. Pomysłodawcą tego

projektu były Anna Micał i Katarzyna Fornal. Do udziału zostali zaproszeni: Izabela Świrk, Wojciech Kornacki, Michał Mieszkowicz, Sławomir Kaproń, Sylwia Gawura, Monika Maziarz, Kamil Kozak. Spotkanie dziewięciorga studentów Wydziału Sztuki, a zarazem

dziewięciu spojrzeń na otaczającą nas rzeczywistość zaowocowało wystawą zbiorową. Na wystawie można obejrzeć obrazy, grafiki i rysunki przedstawiające twórczość całej grupy i zapoznać się z sylwetkami młodych artystów. Plener

był okazją do dyskusji na temat środków wyrazu plastycznego oraz charakterystycznego dla każdego z twórców sposobu doboru elementów natury przedstawianych na obrazie.

Katarzyna Fornal

22 sierpnia – 30 września „Śladami żelaznej drogi”

- wystawa fotografii z międzynarodowego pleneru na Słowacji

fol. W. Turek

Centrum Kultury w Koszycach (KC KSK) jest organizatorem corocznych międzynarodowych plenerów fotograficznych w ramach swojego województwa. Fotografowano do tej pory gotycką, winną oraz żelazną drogę. Na tej ostatniej, która jest prezentowana w RCKP w Krośnie można obejrzeć zabytki regionu Rožnava, poznać kulturę ludową i piękno przyrody. Dwudziestu amatorów fotografii ze Słowacji, Rumunii i z Krosna miało okazję poznać i udokumentować pracę miejscowych artystów rzemieślników. Atrakcją było zwiedzenie Dobszyńskiej Jaskini Lodowej należącej do najcenniejszych jaskiń lodowych na świecie. Od roku 2000 znajduje się na liście światowego dziedzictwa przyrody. Z fotografii nadesłanych przez uczestników pleneru powstał interesujący zbiór, który ma charakter wędrowny, dlatego podczas Karpackich Klimatów można go będzie obejrzeć w RCKP w Krośnie.

*Helga Tomondyová
- Kultúrne centrum KSK*

ZASMAKUJ W POGRANICZU

Projekt „Zasmakuj w pograniczu – Szklane Krosno, Zabytkowy Bardejov” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżet państwa w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska-Republika Słowacka 2007-2013 realizowany jest przez Miasto Krosno przy współpracy z Miastem Bardejov na Słowacji.

Głównym celem projektu jest promocja pogranicza oraz stworzenie trwałych struktur współpracy. Jednym z jego działań była organizacja Study Tour po Polsce i Słowacji. Impreza odbyła się w dniach od 11 do 14 czerwca br. Oferta skierowana była do dziennikarzy oraz osób związanych z turystyką i promo-

cją regionu. Podczas czterodniowej imprezy zaprezentowano uroki pogranicza polsko-słowackiego z uwzględnieniem miejsc atrakcyjnych turystycznie między Krosnem i Bardejovem. Uczestnicy Study Tour otrzymali upominki związane z Krosnem i Bardejovem oraz materiały promocyjne wydane w ramach projektu. W ramach projektu zakupiono automaty do wydawania mapek Krosna i Bardejova. Turyści odwiedzający miasta mogą bezpłatnie pobrać mapki, które wydano również w ramach projektu. Automaty zostały usytuowane w Krośnie przy Punkcie Informacji Kulturalno-Turystycznej oraz w Bardejovie przy Urzędzie Miasta.

Małgorzata Błaż

PIĘKNE CZARNO – BIAŁE

27 czerwca br. odbyło się 7. Krośnieńskie Święto Fotografii, cykliczna impreza będąca spotkaniem z czarno-białą, ambitną amatorską fotografią. Organizatorami są: krośnieńskie kółko fotograficzne „Kuźnia Światła”, Spółdzielczy Dom Kultury KSM oraz agencja fotograficzno-reklamowa GRAF-FIA. Krośnieńskie Święto Fotografii to przede wszystkim okazja do pokazania fotograficznego dorobku przez uczestników Kuźni Światła. Celem tej grupy powstałej w 2006 roku jest nauka foto-

grafii. Uczestnicy spotykają się regularnie, nabywając wiedzę i doświadczenia dotyczące tej dziedziny sztuki. Owoce ich pracy można oglądać na wystawach organizowanych w ramach święta.

Przybyło kilkudziesięciu amatorów ambitnej, czarno-białej, amatorskiej fotografii. Gośćmi specjalnymi byli dwaj artyści fotograficy: Władysław Szulc z Sanoka (ZPAF) oraz Jerzy Wygoda z Rzeszowa (Fotoklub RP). Fotografia jest ulotna, więc cała impreza odbywa się tylko w jeden wieczór. W programie

fot. W. Turek

znalazły się cztery wystawy czarno-białej fotografii. Dwie były dziełem zaproszonych artystów fotografików i zawierały zdjęcia pochodzące z lat 70. i 80. Ciekawostką były prace Jerzego Wygody wykonane techniką tradycyjną i prace Władysława Szulca, które nigdy dotąd nie były prezentowane na wystawach fotograficznych. Dwie wystawy przygotowała Kuźnia Światła – „Prze-

myśl to...” (miejskie klimaty i krajobrazy) oraz „Chcemy być sobą” (fotografia portretowa). Łącznie zaprezentowanych zostało ok. 200 fotografii. Oprócz wystaw odbyły się dwa spotkania z gośćmi specjalnymi, fotoprezentacje i konkurs na najlepsze zdjęcie wystawy. W tym ostatnim, fotografią z wystawy „Przemyśl to...”, zwyciężyła Paulina Mikosz. Oprócz niej publiczność nagrodziła zdjęcia Oliwii Trybus i Katarzyny Duszy. Na wysokim poziomie były zdjęcia uczestników fotoprezentacji, które są bardzo młodymi osoby, co pokazuje, że talent, pasja i miłość do fotografii nie znają ograniczeń wiekowych.

Na uwagę zasługuje fakt, że święto organizowane jest bez dotacji, funduszy, sponsorów, etatowych pracowników, także bez wielkiej reklamy i wszechobecnego marketingu i, że jest wspianą, wartościową imprezą powstałą tylko z pasji i miłości. Fotografia może być czymś więcej niż tylko radosnym pstrykaniem, dokładnym odwzorowaniem otaczającej rzeczywistości czy przepisem na finansowy sukces. Może być sposobem życia, wielką pasją, możliwością wyrażania siebie, głosem zdolnym przemawiać do współczesnego człowieka. Mistrzowie fotografii mówili „fotografia nie ma zdobić, ale mówić...”. Takie zadanie stawia przed sobą Kuźnia Światła, a jej uczestnicy mają nadzieję, że Krośnieńskie Święto Fotografii jest i będzie miejscem, gdzie fotografie mówią... Kolejna edycja już w październiku, więc będzie się można o tym osobiście przekonać.

WOJENNY LIST DO MATKI

O profesorze **Auguście Mazurkiewicz** (1889-1968), nauczycielu historii i geografii w krośnieńskich szkołach, pisało kilku autorów. W notach i wspomnieniach poświęconych temu lokalnemu pedagogowi, erudycie i badaczowi przeszłości miasta, który przyszedł na świat jako najstarszy syn dr. n. med. Dionizego, powstańca z 1863 r. i lekarza miejskiego, podkreślono, że był wybitnym znawcą, miłośnikiem i świetnym popularyzatorem dziejów Krosna i regionu, społecznikiem współtworzącym miejscowe Muzeum PTTK (1954) i Stowarzyszenie Przyjaciół Ziemi Krośnieńskiej (1958), a także konserwatorem i opiekunem zabytków publikującym artykuły poświęcone głównie historii, ludziom i zabytkom miasta.

Warto przypomnieć, że August Mazurkiewicz to jeden z trzynastu pierwszych abiturientów siedmioletniej Państwowej Szkoły Realnej w Krośnie, którzy ukończyli w niej naukę (1907). Szkoła ta przygotowywała wychowanków do zawodów przemysłowych lub rzemieślniczych oraz do dalszej nauki w szkołach wyższych (szkoły politechniczne, akademie – rolnicze, weterynaryjne, górnicze, itp.). Ponieważ Mazurkiewicz chciał studiować historię na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, musiał najpierw złożyć maturę gimnazjalną. Uzyskał ją rok później (1908) w klasycznym Państwowym III Gimnazjum im. Króla Jana Sobieskiego w Krakowie, które wtedy obchodziło jubileusz ćwierćwiecza działalności (założone w 1883 r. dla uczczenia dwusetnej rocznicy Wiktorii Wiedeńskiej).

Bezpośrednio po uzyskaniu świadectwa dojrzałości, rozpoczął umiłowany kie-

runek studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim, gdzie przez rok słuchał m. in. wykładów znanych profesorów historii – Wiktora Czermaka, Wacława Tokarza i Wincentego Zakrzewskiego. Ponieważ od jesieni (1909) zamierzał kontynuować studia na Uniwersytecie Wiedeńskim, w chwili niepewności poprosił o radę Karola Lewakowskiego. Ten szczerzy patriota, popularny polityk galicyjski i długoletni przyjaciel rodziny świetnie znał zdolności i zainteresowania Augusta. Dlatego w skreślonym w Rapperswilu (6 VII 1909) niemal proroczym liście wyłożył adresatowi swój punkt widzenia, przekonując go o słusznym wyborze. Pisał w nim m. in.

(...) przebacz staremu; ucieszyła mię niemal wiadomość, że profesorsy zachęcają

August Mazurkiewicz w mundurze żołnierza armii austriackiej

cię i zadowoleni są Twojemi postępami na obranej drodze – skądżesz rodzą się Twoje wątpliwości co do samej drogi, na którą wchodzisz? Na te tory popchała cię gorąca miłość Ojczyzny, pragnienie dowiedzenia się dlaczegośmy upadli, jak to się stać mogło? Poznanie gruntowne przeszłości, ażeby lepszą dla nas zdobyć przyszłość, słowem najzacniejsze, największej pochwały godne uczucia i zamiary – czy nie tak? prawie, że nie mogłeś się oprzeć temu, a teraz zwątpienie przystępuje do Ciebie – jeżeli mię pytasz szczerze tylko o oto, czy na tej drodze możesz być pożytecznym światu, ziomkom, Ojczyźnie, to ci tylko odpowiedzieć mogę, że obrałeś zawód kapłański wyświeclania prawdy, tego szczytu nauki, o ile potrafisz i zechcesz być historykiem sumiennym; prawdy, która jest podstawą zdobycia szczęścia dla społeczeństwa i Narodu. Prawdy, która jest słońcem tworzącym życie – niemniej mogę ci bez komplementów dołożyć, że wedle mojego przekonania masz wrodzony talent do tej właśnie sztuki badania i odsłonięcia prawdy (...). Żądałbyś ode mnie rzeczy niemożliwej, ażebym ci odradzał od tego wiedząc, jak mało jest żołnierzy na tych stanowiskach dla lepszej przyszłości narodu najważniejszych – którzy dzielnie walczyć i wytrwać potrafią – wierzaj mi, że tu właśnie potrzeba większej odwagi i poświęcenia się, jak na pobojuwisku wobec kul i wroga (...).

Wsparty tak oczywiście zachętą, Mazurkiewicz przez trzy lata kontynuował w stolicy monarchii i pomyślnie ukończył tam studia na kierunku historii oraz geografii (1912). Powróciwszy do Krosna jako kandydat nauczycielski, reskryptem Rady Szkolnej Krajowej (9 IX 1912) mianowany został zastępcą nauczyciela w Państwowej Szkole Realnej. Złożyw-

szy przysięgę (13 IX), przyjął obowiązki gospodarza kl. I b. Realizując tygodniowo 26 godzin lekcyjnych, uczył przez rok (1912/13) w kilku klasach przedmiotów obowiązkowych, którymi były język polski, geografia, historia, matematyka, natura, rysunek geometryczny i kaligrafia. W kolejnym roku szkolnym (1913/14), będąc nadal zastępcą nauczyciela, cały czas pozostawał na urlopie.

Fakt ten zbiegł się z wybuchem I wojny światowej (28 VII 1914 Austro-Węgry wypowiedziały wojnę Serbii). Natychmiast po jej rozpoczęciu, August oraz jego młodszy brat Stanisław (absolwent szkoły realnej z 1908) zostali powołani do armii austriackiej. August przez dłuższy okres brał udział w walkach głównie na froncie włoskim, gdzie został ranny odłamkiem kamienia.

Akcentowana aktualnie w mediach setna rocznica wybuchu „wielkiej wojny” skłania do refleksji i daje sposobność, by przypomnieć tego popularnego krośnianina, który był jej uczestnikiem. W zbiorach rodzinnych mieszkającej od lat w Warszawie jego starszej córki dr **Marii Nagajowej**, znanej autorki podręczników do nauki języka polskiego w szkołach podstawowych i gimnazjalnych, która zawsze najczulej wspomina ojca, człowieka wielkiej dobroci i mądrości, szczęśliwie zachował się niepublikowany dotąd list. Bardzo późną jesienią 1915 r. 26-letni Gutek, kadet – czyli słuchacz szkoły wojskowej – służący w 9. kompanii połowej 47. pułku piechoty armii austriackiej, napisał go z frontu włoskiego do mieszkającej w Krośnie matki **Marii z Jasińczyk Jabłońskich Mazurkiewiczowej**. List – jak wolno przypuszczać – był odpowiedzią na korespondencję, którą otrzymał od matki

zatroskanej o niepewny los syna. Treść tego listu przybliży atmosferę nieznanego bliżej miejsca na froncie i oddaje optymistyczny nastrój, który emanuje z duchowego wnętrza patriotycznie usposobionego rodaka.

– *Niestety nie wiem nic na interesujące Pana tematy: gdzie walczył, gdzie był ranny* – napisała niedawno córka Maria. *Zapamiętałam tylko z Jego opowiadań, że wybuchł przy nim pocisk artyleryjski, Ojciec został zasypany, kontuzjowany, m. in. popękały mu bębunki w uszach. Do końca życia miał kłopoty ze słuchem i wzdrygał się na każdy głośniejszy huk. W związku z kontuzją był w szpitalu garnizonowym w Krakowie do 1918 roku, gdzie doczekał końca wojny (...). Zdjęcie ojca nie jest na tekturce. Z tyłu jest tylko pieczętka: „atelier makart”. Można tylko przypuszczać, chociaż nie ma pewności, że ta pamiątkowa fotografia wizytowa młodego Augusta Mazurkiewicza w mundurze podoficera piechoty (plutonowy) armii austriackiej wykonana została pod koniec wojny w Wiedniu lub w Monachium.*

W zacytowanym niżej liście, o którym mowa, zachowano specyfikę ówczesnego języka i pisowni wraz z podkreśleniami; wprowadzono tylko niektóre akapity i znaki przestankowe.

Andrzej Kosiek

6.XII.1915

Kochana Mamusiu!

Znajduję się obecnie jeszcze ciągle w rezerwie (...) O urlop podałem się na 15-ego. możliwe, że dostanę go później, ponieważ tylko ograniczona liczba (8-miu) dostaje naraz urlopy, a wielu jest kandydatów na święta. Ufaj, droga

Mamo, i zdaj się na Bożą Wolę i w ten sposób osiągniesz spokój wewnętrzny. Nie bądź zbyt samolubną i pomyśl, że gdyby wszyscy siedzieli za piecem, to ładnieby wyglądał nasz byt gospodarczy (...). Nie mówię już nic o naszym bycie narodowym związanym z losami państw centralnych (...). Proszę Cię raz jeszcze: pamiętaj, że pierwiej bylaś Polką, a potem dopiero Matką (...). Postaw sobie przed oczy: cały Naród nasz się poci, walcząc za swe prawa do bytu i jeśli te prawa osiągnie ma dopiero możliwość oddechu i rozwoju dobrego. W wojnie giną jednostki; nieprawdą jest jakoby przez to Naród miał się degenerować. Nie wszyscy giną i dużo zdrowych i silnych zostaje, aby dalsze życie tworzyć (...)

„Życie jest walką” to jest wieczysta prawda. Pali się moja chałupa: leć i ratuj, kto ma ręce i nogi jak przytem zginiesz to trudna rada. Czy chrześcijanin powinien się bać śmierci? Czy nie powinno się po poległych nosić czarnych kolorów – barwy życia i ofiary? Czy nie powinna дума zastąpić miejsca pogańskiego żalu i lichego przygnębienia? Gdyby mi było danem zginąć, to czuję, że dusza moja przechodziłaby straszne męki, widząc żal pozostałych. Wy, którzy nie walczyacie, macie za to potrójny, jeśli nie 10 krotny obowiązek twardy jak stal i śmierć, nie tylko zachowywać poststerunki sprawy narodowej, ale je mnożyć. (...)

Patrz na armię: szczękamy zębami z zimna, walczymy wśród ogromnych trudności i gotowi ciągle na śmierć i ból, wiemy, że to czeka nas jutro i za miesiąc i później, ale nikt nie wątpi w zwycięstwo, bo chcemy zwyciężyć i musimy (...)

Gutek

ZDZISŁAW PEKALSKI

Odwiedziny

Na powitanie otworzę
wrota ramion.
Usiądziemy pod
uptaszoną jabłonią
i w kieliszku rozmowy
pogubimy słowa.
Czas odnajdziemy
całkiem inny
niż w zegarze,
a przy rozstaniu
w oba policzki
ucałujemy
puentę dnia.

ANNA ZIEMBA - LONC

Róża

Czerwona róża –
Niemy świadek
Cudownego wieczoru:

Była kolacja
Jasne spojrzenia
Ciepłe słowa
Muzyka

A potem wyszli –
Sprzątnięto talerze
Zgaszono światła

i... została sama
w zimnym wazonie
w towarzystwie zgaszonej świecy,

by nazajutrz
zginąć
w otchłani kontenera.

ELŻBIETA ADAMSKA - MOHOS

Próg

Ptak z radością powraca
do swojego
gniazda

Ty stajesz co dzień przed
własnym domem
i boisz się przekroczyć
progu

Kiedyś zazdrościłeś ptakom
skrzydeł
- dzisiaj
zazdrościsz im tego
- że ich gniazda
nie mają
progów

HALINA KUREK

Wierzę

Wierzę w ojcowską miłość
i samotność matki
z rozciętym światem na pół

Uzdrowiającą moc ciszy
porozumienie bez słowa

Wierzę odbiciu w lustrze wody
przelany wosk

Nie wiem czy podając rękę
oddam ci swe myśli

Sprzedalam marzenia o ziemi za horyzontem
pierzcionek z brylantem
gdzieś na mnie czeka

MAREK PETRYKOWSKI

mgła nad Wisłokiem

rodzi się podobna plastron miodu
na starym rozlewisku ponad rzeką
odciętą od gładkosrebrnych pni buków

w korzeniach jak w bezlistnych lę-
dźwiach
tkwią nosy martwych saren

zaszczekał pies
gdybym zaczął uciekać
wyrwałby oczka z żydek

wchodzę w to centrum wilgoci
gdzie mieszkają duchy przodków
gdzie pobrzękują kości

tylko kopalniane kiwaki
placzą tak jak tęskni matka

DOROTA JAWORSKA

Nazwiesz to
Miłością
I miłością będzie
Namiętnością
Nazwiesz
Będzie namiętnością
Powiesz
To pomyłka
Więc się pomyliłeś

Jakbyś to nie nazwał
Kiedy już odejdziesz
Ból ten sam zostawi

BRONISŁAWA BETLEJ

Zioła prawdy

Penetrowałam łąki z dziecięcym zapalem –
zioła były wyższe niż moje spojrzenia
motyle spadały na siatkę moich włosów-

biedronki z małej dłoni leciały do nieba
ja – w siódmym niebie cóż do szczęścia
potrzeba – gdy słońca pieszczoła
woń ziół i barwa ukwiecały oczy –

Zioła zbierałam kiedy dorosłem
był czas grozy i lęku – nektar z ziół podała
znużonym wędrowcom babunia leciwa –
smaku nie zapomnę – wciąż uparcie szu-
kam

Zapachu z ziół prawdy – tamtej chwili
trudnej – gdy pod strzechą ubogą
schronienie znalazłam –
piłam nektar boski...

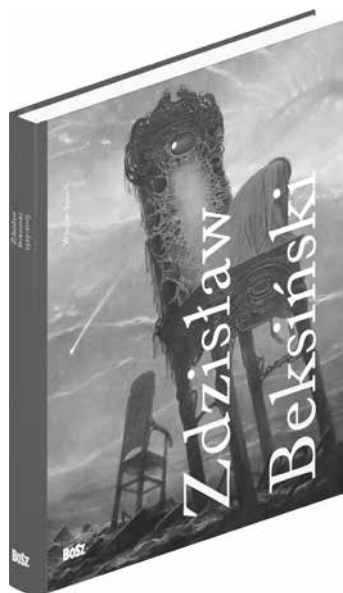
MARIA SKALSKA

Przyjaciółki

Są jak siostry,
Zdane na siebie.

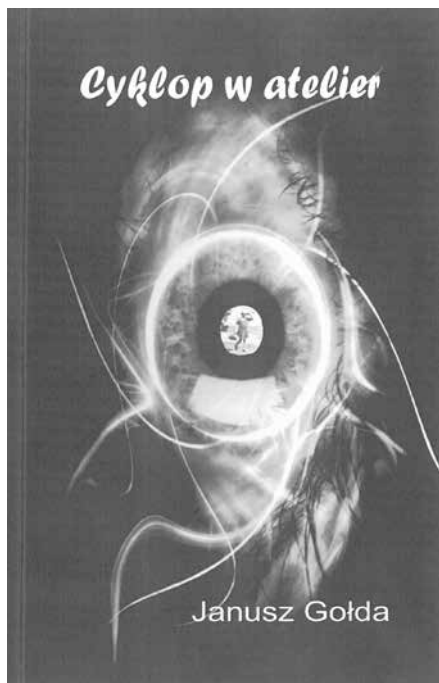
Lubią pic kawę,
Podjadać ciasteczka.
spotykają się
To tu, to tam.

Odzyskują spokój
W minutach zwierzeń
I pocieszeniach.

Album poświęcony twórczości Zdzisława Beksińskiego to kompendium wiedzy o tym niezwykłym artyście. Znanca twórczości Beksińskiego - Wiesław Banach – historyk sztuki, dyrektor Muzeum Historycznego w Sanoku prowadzi czytelnika poprzez różne okresy twórczości malarza, fotografika, człowieka zafascynowanego możliwościami grafiki komputerowej, nie zapominając też o jego biografii. Dzięki licznym, dotąd niepublikowanym dziełom, tworzącym wraz ze sławnymi pracami bogatą warstwę ilustracyjną albumu możemy poznać jeszcze raz Zdzisława Beksińskiego, który wszak i tak pozostanie dla nas w znacznej mierze nieodgadnioną tajemnicą, podobnie jak jego dzieła.

Wydawnictwo BOSZ, Lesko 2014

Janusz Gołda to autor rozpoznawalny nie tylko w podkarpackim pejzażu. Jego magiczna powieść „Trzeźnia” zdobyła serca koneserów sztuki przez duże S. Najnowsza książka poetycka „Cyklop w atelier” mierzy się z przeszłością, z precyzją wręcz fotograficzną, ową biegłością mistrza z tytułowego atelier. Przeszłość ta, wcale nie taka pewna, ocalona z fotografii, zapisanych zdań, życzeń na pocztówkach, wyłowiona przez autora z dziecięcych wspomnień nabiera realnych kształtów rzeczywistości osadzonej w realnym czasie. Żywa wyobraźnia autora, kunsztowny, precyzyjny język otwierają na przestrzeń każdego z nas, z czasem coraz bliższą; starych przedmiotów z szuflad, rupieci zalegających strychny, poddasza i zapomniane komórki. Autor *Wierszy leskich* ocala wszystko co niechybnie uszłoby pamięci, a jest to pamięć sięgająca nawet początku XX w.

Wydawnictwo Mewa, 2013.

Jan Belcik

WIELOKULTUROWA

regionalne
centrum
kultury
pogranicza
www.wiekp.krakow.pl

RESTAURACJA
BOTEMIA

11. SOBOTKA

NAD WISŁOKIEM

fol. W. Turek

ZAKOŃCZENIE ROKU AR

fot. P. Ma

ARTYSTYCZNEGO W RCKP
atolowski

OGÓLNOPOLSKI FESTIWAL TAŃCA INTERMEDIUM

fol. P.Matelowski

PRZEGLĄD TWÓRCZOŚCI ARTYSTYCZNEJ KROŚNIENSKICH SZKÓŁ

fol. P.Matelowski

Członek rzeczywisty Fotoklubu RP

1 czerwca 2014 r. Kapituła Fotoklubu RP zdecydowała o przyjęciu 17 nowych członków rzeczywistych Fotoklubu Rzeczypospolitej Polskiej – Stowarzyszenia Twórców. Nadano im Tytuł Artysty Fotografika Fotoklubu RP. Wśród przyjętych znalazł się krośnianin **Łukasz Grudysz** - fotograf, operator kamery, montażysta, pasjonat fotografii i filmu, członek Fotoklubu RCKP, który na co dzień zajmuje się produkcją filmową dla telewizji. Dołączył do dwóch innych krośnian - Krzysztofa Wojtunia i Wacława Turka, legitymizujących się tytułem AFRP.

for. W. Turak

Sukcesy grup tanecznych

Podczas 37. Konfrontacji Dziecięcych i Młodzieżowych Zespołów Tanecznych „Tańcowały dwa Michały”, które odbyły się 7 czerwca 2014 r. w Przemyślu, trzy grupy taneczne z RCKP zostały docenione przez jurorów. W I kategorii wiekowej do 12 lat wyróżnienie otrzymał „Kleks” III prezentujący układ „Rozsypana talia”. W kategorii II od 13 lat wyróżnienie przypadło **Zespołowi Tańca Współczesnego „Strecz”** (grupa I) za układ „Gone”. W tej samej kategorii jury przyznało I miejsce **Dziecięcico – Młodzieżowemu Zespołowi Tanecz-**

nemu „Kleks” II za układ taneczny „Powiew Wschodu”.

Komisja artystyczna VIII Nałęczowskiego Festiwalu Tańca „EURO DANCE 2014” (22 czerwca) w kategorii współczesnych form tanecznych w grupie wiekowej powyżej lat 13 przyznała I miejsce dla **Zespołu Tańca Współczesnego „Strecz” (grupa I)** za choreografię pt. „Gone” oraz wyróżnienie dla **grupy III** za choreografię pt. „Lullaby”. Jury doceniło również pracę instruktora zespołu - **Sabiny Wójcik – Grygolec**, przyznając wyróżnienie indywidualne!

Nagrody dla ludzi kultury

Laureatami Nagrody Prezydenta Miasta Krosna za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury, przyznanej w tym roku już po raz dwunasty zostali - **Krzysztof Brynecki, zespół The Friends, Natalia Niedziela, Ignacy Błażejowski, Czesław Nowak i Łukasz Kyc**. Nagrodę za całokształt twórczości otrzymała

Magdalena Wyżykowska - Figura. Medalem „Za Zasługi dla Krosna” za trud i pracę włożoną w przywrócenie do dawnej świetności Bazyliki Kolegiackiej Fara w Krośnie uhonorowano **ks. Karola Brysia**. Specjalną nagrodę za wkład w rozwój kultury krośnieńskiej otrzymał **Daniel Eibin**.

Krzysztof Brynecki - absolwent Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego na specjalizacji malarstwo. Zajmuje się rysunkiem i grafiką komputerową, a w szczególności tworzeniem komiksów i ilustracji do animacji filmowych. Autor wielu wystaw indywidualnych. W 2013 r. z okazji 90-lecia hutnictwa szkła w Krośnie został wydany Komiks „90” z rysunkami jego autorstwa.

Ignacy Błażejowski - uczeń kl. IV SP nr 3 w Krośnie. Wyjątkowo uzdolniony uczestnik zajęć Studia Piosenki Swing w RCKP. Mimo młodego wieku od kilku lat osiąga sukcesy konkursach i przeglądach. Jest laureatem wielu nagród m.in. w 2013 r. I miejsce w III Ogólnopol-

skim Festiwalu Piosenki Polskiej i Anglojęzycznej O'beeBok w Warszawie, III miejsce w XIII Konkursie Piosenki Anglojęzycznej w Tarnobrzegu, wyróżnienie w X Podkarpackim Festiwalu Piosenki Dziecięcej i Młodzieżowej „Na skrzydłach muzyki”.

Natalia Niedziela – od kilku lat aktywnie uczestniczy w zajęciach Studia Piosenki Swing w RCKP. Znakomity głos, umiejętność interpretacji utworów oraz wyczucie sceny przekładają się na sukcesy osiągane w konkursach lokalnych i ogólnopolskich. Laureatka wielu na-

gród m.in. w 2013 r. I miejsce w III Ogólnopolskim Festiwalu Piosenki Polskiej i Anglojęzycznej O'beeBok w Warsza-

wie, II m. w 25. Konkursie Piosenki Obcojęzycznej Love Me Tender, I m. w IV Podkarpackim Festiwalu Piosenki Aktorskiej, Filmowej i Musicalowej „Piosenka w Meloniku”.

The Friends - grupa muzyczna w składzie Paweł Kafel, Jakub Chodyniecki, Mateusz Kapitan, Bartłomiej Bykowski wykonuje i komponuje utwory stylizowane na lata 50/60 XX w. Grają na koncertach w całej Polsce, uczestniczą w akcjach charytatywnych. W 2013 r. zespół reprezentował Krosno w programach: Must Be The Music, Mam Talent, Dzień Dobry TVN oraz w koncercie na żywo emitowanym w Radiu Rzeszów. Jest laureatem III miejsca na III Festiwalu im. Kasi Sobczyk' Tyczyn 2013.

Czesław Nowak i Łukasz Kyc - pracownicy Działu Historycznego Muzeum Podkarpackiego w Krośnie. Zajmują się gromadzeniem, opracowywaniem i dokumentacją zbiorów oraz prowadzeniem kwerend źródłowych. Poszukują pamiątek i eksponatów związanych z regionem krośnieńskim. Od kilku lat prowadzili

prace nad zachowaniem i udostępnianiem kolekcji dokumentów królewskich z okresu XIV-XVIII w. W 2013 r. pod ich redakcją powstała publikacja „Dokumenty królewskie miasta Krosna” zawierająca pełne tłumaczenia tekstów oraz barwne ilustracje zachowanych dokumentów.

Magdalena Wyżykowska-Figura - pracę artystyczną łączy z edukacją dzieci i młodzieży. Uprawia malarstwo olejne, akwarelowe, pastele, tworzy collage, maluje na aksamicie. Jest autorką wielu wystaw indywidualnych i zbiorowych. Bierze udział w plenerach, sympozjach, biennale, gdzie nieustannie doskonali swój warsztat. Jej prace znajdują się w zbiorach muzeów, galerii oraz kolekcjach prywatnych w Polsce i za granicą. Odnaczona m.in. Medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz dwukrotnie na-

grodą Ministra Edukacji, Medalem TPD i Srebrnym Krzyżem „Za Długoletnią Służbę”.

Ks. Karol Bryś - od 2002 roku jest proboszczem parafii przy Bazylice Trójcy Świętej w Krośnie. Kustosz Krośnieńskiej Kapituły Kolegiackiej i dziekan Dekanatu Krosno I. Przeprowadził odrestaurowanie kościoła Farnego i towarzyszących mu obiektów. Zakres prac objął kompleksową renowację i konserwację całego obiektu, łącznie z uporządko-

waniem krypt. Dzięki wsparciu księdza Brysia renowacji poddana została również kaplica Emaus przy ul. Kletówki.

Daniel Eibin - pianista, akompaniator, kameralista i artysta młodego pokolenia. Jest absolwentem Akademii Muzycznej w Łodzi. Nagrał płyty CD z utworami fortepianowymi w duecie z Michałem Drewnowskim „Doppio espresso” oraz preludium F. Chopina na fortepianie Pleyela. Koncertuje w Polsce i Europie. Prowadzi Fundację im. I. Paderewskiego i jest inicjatorem wielu muzycznych wydarzeń w Krośnie. Laureat licznych nagród i wyróżnień.

Nagrodzone fotografie

Organizatorem Międzynarodowego Konkursu Fotograficznego „Nasze Karpaty” jest Fundacja Karpacka – Polska, a oficjalnym partnerem – National Geographic Polska. Na tegoroczną edycję konkursu nadesłano ponad 2500 zdjęć. Jury konkursu pod przewodnictwem Martyny Wojciechowskiej nagrodiło trzy zdjęcia i wyróżniło 27. Wśród wyróżnionych znalazło się zdjęcie **Tomasza Okoniewskiego**, członka Fotoklubu RCKP w Krośnie. 30 najlepszych prac zostanie zaprezentowanych szerszej publiczności w ramach wystawy, która odwiedzi wybrane miasta Polski.

W XIV edycji Ogólnopolskiego Konkursu Fotograficznego „Przestrzeń Wyobraźni” Tomasz Okoniewski otrzymał Nagrodę Specjalną Związku Artystów Plastyków za cykl prac zatytułowanych „Fajrant I, II”, „Początek dniówki”, „Robota nie dla wszystkich”. Na konkurs wpłynęło 538 fotografii 49 autorów.

opr. ab
 fot. J. Sowa

Sukces uczennicy krośnieńskiego „plastyka”

Wspaniale zaprezentowała się w III finałowym etapie 9. Ogólnopolskiego Przeglądu Plastycznego Uczniów Szkół Plastycznych uczennica III klasy Liceum Plastycznego w Krośnie **Barbara Jakubasz**. W przeglądzie udział wzięli uczniowie ponad 60 szkół plastycznych z całej Polski. Konkurs składał się z trzech etapów: szkolnego, makroregionalnego i centralnego. W pierwszym etapie wyłania się po trzech reprezentantów każdej szkoły, którzy prezentują swoje umiejętności i dokonania na przeglądach makroregionalnych. Z tej grupy

Jury (profesorowie akademicy) wybierają finałową dwudziestkę, która w etapie centralnym „walczy” o osiem indeksów akademii sztuk pięknych. Barbara jako laureatka przeglądu makroregionu południowo-wschodniego znalazła się wśród trzydziestu szczęśliwców, którzy starali się w ośrodku plenerowym warszawskiej ASP w Dłużewie o indeksy akademickie. Uzyskała tytuł laureata. Po zakończeniu nauki w naszej szkole może podjąć studia na wybranej przez siebie akademii.

Zbigniew Gień

Nagroda literacka

Maria Stefanik, poetka z Żarnowca otrzymała nagrodę specjalną w XXVI Ogólnopolskim Konkursie Poetyckim „U progu Kresów” pod hasłem „Władysław Bełza – poeta zapomnianego patriotyzmu”. Organizatorem było Nadbużańskie Towarzystwo Kultury w Chełmie. Autorka wierszy, która debiutowała w 2007 roku, była wielokrotnie nagradzana w konkursach ogólnopolskich. Należy do Klubu Literackiego RCKP.

BIURO WYSTAW ARTYSTYCZNYCH

4 - 23 lipca

„Po jasnej stronie życia” - Stanisław Białogłowicz – malarstwo

Stanisław Białogłowicz - artysta malarz, profesor Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. Prowadzi autorską Pracownię Form Otwartych na kierunku Edukacja Artystyczna i Grafika. Jest absolwentem Liceum Sztuk Plastycznych w Jarosławiu. Studiował w Akademii

Sztuk Pięknych w Krakowie na Wydziale Malarstwa w pracowni prof. Wacława Taranczewskiego. Dyplom w 1973 roku. Jest autorem 50 wystaw indywidualnych w kraju i za granicą. Brał udział w ponad 200 wystawach zbiorowych ogólnopolskich i międzynarodowych. Jest laureatem

wielu nagród artystycznych i naukowych. Uprawia malarstwo sztalugowe i rysunek. Do jego dorobku artystycznego należą m.in. Krzyż i witraż w Kaplicy Męczenników Polskich - Bazylika św. Jakuba i św. Agnieszki w Nysie (1992); Apokalipsa w Kościele Parafialnym w Loburg Ostberwn (Niemcy, 1995); polichromia w Kaplicy Seminaryjnej SVD ks. Werbistów w Nysie (1998). Prace artysty znajdują się w zbiorach prywatnych oraz kolekcjach muzealnych w Polsce i za granicą. Stanisław Białogłowicz jest członkiem Związku Polskich Artystów Plastyków w Opolu oraz Nyskiej Grupy Artystycznej.

Desis, olej, płótno

25 lipca – 14 sierpnia

V Portret Krosna – wystawa poplenerowa

W ubiegłorocznym plenerze udział wzięli artyści z Danii, Rumunii, Czech, Słowenii, Węgier, Słowacji i Polski: Lise Tuxen, Gunhild Bloch, Rodica Balaj Tartan, Delia Vancea, Marie Plotena, Franc Golob, Igor Banfi, Istvan Burai, Vlado Bronisevsky, Grażyna Niezgodna,

Anna Jańska - Maciuch, Marian Szajda, Roman Raczek. I to ich prace można podziwiać na wystawie w Galerii BWA. Tegoroczny VI Międzynarodowy Plener Malarski „Portret Krosna” odbędzie się w dniach 10 do 23 sierpnia 2014.

25 lipca – 14 sierpnia

Anna Jańska - Maciuch - malarstwo

Urodzona w Częstochowie. Studia na Wydziale Malarstwa Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu. W latach 1971- 76 studiowała w pracowni prof. Zbigniewa Karpińskiego. Uprawia malarstwo sztalugowe i ściennne. Zorganizowała ponad dwadzieścia wystaw indywidualnych i brała udział w kilkudziesięciu wystawach zbiorowych w Polsce i za granicą. Uczestniczy w licznych plenerach malarskich. Na przełomie lat 70. i 80. wielokrotnie nagradzana w wystawach ogólnopolskich i środowiskowych. W roku 1992 otrzymała stypendium Ministerstwa Kultury i Sztuki.

Anna Jańska Maciuch „Jak ptaki na niebie”

22 sierpnia – 19 września

Międzynarodowe Biennale Artystycznej Tkaniny Lnianej

Pomysł zorganizowania przez Muzeum Rzemiosła w Krośnie Międzynarodowego Biennale Artystycznej Tkaniny Lnianej „Z krosna do Krosna” zrodził się w 2000 roku. Impreza jest nawiązaniem do bogatych tradycji tkackich Podkarpacia. Biennale spotkało się z dużym uznaniem i zainteresowaniem zarówno ze strony artystów jak i krytyków sztuki. Krośnieńska impreza została nie tylko zauważona przez środowiska twórcze zajmujące się tkaniną, lecz przede wszystkim potraktowana jako konkurs o poważnej randze. Dowodem presti-

żu jest udział artystów z wielu krajów świata: Austria, Bułgaria, Czechy, Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Islandia, Izrael, Japonia, Kanada, Łotwa, Niemcy, Rosja, Szkocja, Szwajcaria, Słowacja, Szwecja, Turcja, Ukraina, USA, Węgry, Włochy. Warto podkreślić, że krośnieńskie biennale jest jedyną tego typu imprezą organizowaną na Podkarpaciu. Ze względu na prestiż i ugruntowaną popularność weszło na stałe do kalendarza europejskich imprez z dziedziny tkactwa artystycznego.

opr. Marek Burdzy

CENTRUM DZIEDZICTWA SZKŁA

Obrazy szkłem malowane. Witraże

Od 8 lipca do końca wakacji w sali wystaw czasowych Centrum Dziedzictwa Szkła zwiedzać można wystawę pt. „Obrazy szkłem malowane. Witraże”. To pierwsza część planowanego tryptyku wystawowego „Barwa i światło”, który w trzech corocznie organizowanych prezentacjach pokaże sztukę witrażownictwa w jej historycznej i współczesnej odsłonie. Tegoroczna wystawa składa się z przeszło czterdziestu eksponatów. Swoje dzieła prezentują artyści m.in.

z Pracowni Witrażu ASP we Wrocławiu oraz z mającego ponad stuletnią tradycję Krakowskiego Zakładu Witraży S.G. Żeleński.

Ekspozycja stanowi doskonałą okazję do przekonania się, że nieco już zapomniany witraż wciąż ma się bardzo dobrze, a tradycyjne kojarzenie go wyłącznie ze sztuką sakralną jest dalekie od prawdziwego oblicza współczesnego witrażownictwa.

David Iwaniec

MUZEUM PODKARPACKIE

lipiec - sierpień

60 LAT MUZEUM W KROŚNIE

Od czasów pierwszych gabinetów osobliwości prezentujących zbiory sztuki, muzealnictwo przeszło głęboką transformację. Szczególnie ostatnia dekada

przyniosła ogromne zmiany zarówno w pojmowaniu kultury narodowej, jak i organizacji oraz strategii działania wielu instytucji kultury w Polsce. Jed-

nak w ciągu 60. lat istnienia Muzeum w Krośnie były u podstaw jego działalności rzeczy fundamentalne, nie podlegające zmianom. Wśród nich najważniejsze było i jest gromadzenie oraz trwała ochrona pamiątek przeszłości, naszego dziedzictwa. To najbardziej konstytutywny cel istnienia wszelkich „mouseionów”. Dlatego prezentujemy wystawę będącą świadectwem tej uniwersalnej zasady, swoisty bilans, podsumowanie tej i pozostałych form naszej działalności.

Zwiedzający przekraczający progi Pałacu Biskupiego mogą zachwycić się różnorodnością i bogactwem prezentowanych tu zabytków. Zbiory muzealne wzbogacane są rok rocznie o cenne eksponaty, a nawet całe ich kolekcje. Najważniejsze nabytki prezentowane są na wystawach stałych, których spektrum tematyczne jasno odzwierciedla merytoryczne zainteresowania placówki. Po-

zostałe muzealia wystawiane są jedynie podczas wystaw czasowych. Zbiory te w większości pozyskane zostały w drodze zakupu, ze środków własnych muzeum, z dotacji samorządowych oraz ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Część prezentowanych zabytków to dary pochodzące od miłośników historii oraz od żyjących artystów, będące dowodem wspaniałego kulturalnego mecenatu krośnian.

Znaczną partię nabytków stanowią artefakty archeologiczne, które są materialnym skutkiem badań prowadzonych przez Dział Archeologiczny. Zaprezentowane zostały sakralia pozyskane w trakcie badań zabytkowych świątyń, artefakty z krośnieńskiego rynku oraz unikatowe zabytki z Trzciny, gdzie w 2011 r. powstał Skansen Archeologiczny, oddział Muzeum. Karpackiej Troi właśnie poświęcono na wystawie sporo miejsca, ze względu na znacze-

nie obiektu dla całego regionu i również przez wzgląd na to, że budowa i otwarcie Skansenu było dla Muzeum w przeciagu ostatniego dziesięciolecia wydarzeniem najważniejszym. Dział Historyczny przedstawił ciekawą kolekcję fotografii i archiwaliów związanych z regionem, medale oraz numizmaty. Niezwykle wartościowa jest także kolekcja broni białej i palnej z XIX i XX w. Dział Historii Oświecenia zaprezentował nie eksponowane na wystawie stałej świeczniki oraz kandelabry z różnych manufaktur europejskich. Głównie jednak skupiono się na najpopularniejszym zbiorze – eklektycznych, empirowych i orientalnych lampach olejnych, naftowych oraz lampach elektrycznych z okresu secesji i art deco. Są to fragmenty zwartych kolekcji, zakupionych dzięki ministerialnym i samorządowym środkom finansowym oraz pojedyncze eksponaty zakupione od osób prywatnych. Zaprezentowane zostały wykwintne lampy wiszące, bogate w ornamentykę lampy salonowe, eleganckie lampy gabinetowe i stołowe. W innej partii ekspozycji zobaczyć można zbiory Działu Artystycznego. Są to

przede wszystkim wspaniałe przykłady rzemiosła artystycznego, meble z epoki, przedmioty codziennego użytku oraz dzieła sztuki – ostatnio pozyskane płótna Bieszczada, Bergmana, Ekierta, rzeźby Lenika, czy projekty prof. Jana Sas Zubrzyckiego. Nie zapomniano również o pracach twórców żyjących, przedstawicieli nurtów współczesnych w malarstwie, grafice i rzeźbie. Całość prezentacji zbiorów zamyka Dział Historii Sztuki i Przemysłu Szklarskiego, pokazując unikatowe przykłady szkła zabytkowego z XVIII i XIX w. oraz wybór szkła współczesnego – zarówno form użytkowych, jak i szkła o charakterze artystycznym i designerskim, głównie z hut krośnieńskich.

Ponieważ wystawa ta jest pewnego rodzaju podsumowaniem pracy Muzeum Podkarpackiego, aby uzupełnić i zamknąć bilans 60-lecia istnienia, zaprezentowano na niej również inne aspekty działań krośnieńskich muzealników – przedsięwzięcia kulturalne i naukowe, prace o charakterze oświatowym oraz promocyjnym.

Katarzyna Krępilec-Nowak

Krośnieńska kolekcja bogatsza o unikatowe zabytkowe lampy

Muzeum Podkarpackie w Krośnie wzbogaciło się o niezwykle cenną kolekcję lamp olejnych i naftowych z XIX w. Zakup tych unikatowych eksponatów został dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Pozyskana kolekcja składa się z 5 lamp olejnych z 1 połowy XIX w. oraz 14 lamp naftowych z 2 połowy XIX w. Zarówno jedno, jak i drugie lampy przedstawiają wysoki poziom artystyczny i technolo-

giczny. Utrzymane są w podobnej stylistyce, charakterystycznej dla XIX wieku. W ornamentyce i dekoracji nawiązują do empiru, popularnych w tym okresie wpływów orientalnych oraz eklektyzmu, w którym wykorzystywano style i techniki wcześniejszych okresów. Ich dekoracja opiera się na ornamentach floral-

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

nych, figuralnych i geometrycznych. W kolekcji znajdują się lampy stołowe o przeznaczeniu głównie salonowym, stanowiące część wytwornego wystroju wnętrza. Lampy naftowe i olejne, jako wyroby rzemiosła artystycznego, w zdecydowanej większości nie posiadają sygnatury potwierdzającej jednoznacznie miejsca ich wytworzenia. Ustalenie producenta danego obiektu najczęściej jest możliwe jedynie poprzez katalogi wyrobów danej firmy (w zdecydowanej większości nie zachowały się lub są niedostępne). Palnik lampy, jako (najczęściej) jedyny element sygnowany, jest częścią wymienną i nie określa jednoznacznie pochodzenia całego obiektu, lecz tylko miejsce jego wytworzenia. Występują również niekiedy sygnatury np. na elementach porcelanowych, odlewach metalowych i majolicie, jednak one również określają tylko miejsce wytworzenia poszczególnych elementów składowych lampy. Wobec powyższego kraj, z którego pochodzi dany obiekt oraz prawdopodobne

miejsce jego wytworzenia określa się najczęściej poprzez analizę stylistyczną produktów firm działających w poszczególnych państwach (panująca moda oraz preferencje odbiorców), a także dostępny materiał porównawczy. Taka też sytuacja ma miejsce w przypadku zakupionych lamp (możliwe do określenia jest tylko pochodzenie poszczególnych elementów lamp).

Dokonując podziału stylistycznego omawianej kolekcji można wyodrębnić trzy grupy stylistyczne:

1. lampy empirowe, do których wykonania wykorzystano brąz, brąz złocony, porcelanę i majolikę;

2. lampy orientalne, do ich wykonania użyto waz porcelanowych sprowadzanych z Japonii, z charakterystyczną ręcznie malowaną dekoracją oraz z Chin z emalią komórkową. Zdobienia te wykonano za pomocą farb żelazowych i kobaltowych zastosowanych podszkliwnie i naszkliwnie, emaliowych (naszkliwnie), z wykorzystaniem złocenia lub techniki złota pruszonego. Korpusy uzupełnione są elementami metaloplastyki (brąz złocony, mosiądz) i częściami technicznymi, wykonywanymi w fabrykach europejskich. Wśród nich znajdują się należące do rzadkości 3 pary lamp z malowaną dekoracją w układzie antytetycznym (przeciwstawnym). Lampy tego typu najczęściej wykonywane były w pojedynczych egzemplarzach na spe-

cialne zamówienie odbiorcy, dlatego też nie należy wykluczyć że są to jedyne takie egzemplarze (z taką dekoracją).

3. lampy eklektyczne wyprodukowane m.in. w manufakturach Hink (Anglia), w których użyto korpusów z wytwórni porcelany PLAUE w Niemczech oraz majoliki ręcznie malowanej z manufaktury Daulton (Anglia). Klosze i kominki lamp pochodzą głównie z czeskich hut szkła i zostały dobrane zgodnie ze stylistyką dominującą w pozostałych elementach lamp. Posiadają różnorodne kształty, od zamkniętych lub otwartych form zwanych tulipanami, przez formy cebulaste, po kule. Wykonane są ze szkła bezbarwnego lub kolorowego (zamaconego lub mlecznego, nieprzezroczystego, barwionego w masie), sodowego i ołowianego zwanego kryształowym, szlifowanego lub malowanego, są przejrzyste i matowe lub warstwowo trawione.

Lampy stanowiące tę kolekcję są przykładem wyjątkowej klasy wyrobów rzemiosła artystycznego dynamicznie rozwijającego się w XIX w. Poza różnorodnością stylistyczną w dekoracji korpusów elementem wyróżniającym każdą lampę indywidualnie jest technologia wykorzystana w procesie jej produkcji. Kolekcja ta łączy bowiem w sposób unikalny zdobycze industrialne XIX wieku z tradycyjnymi formami wytwórstwa artystycznego.

Krzysztof Gierlach

MUZEUM RZEMIOSŁA Piwnica PodCieniami

Nowy wzór KROSNOLudkowej koszulki

15 czerwca br. podczas Dni Krosna – Miasta Szkła, zaprezentowano nowy wzór koszulki, autorstwa Barbary Bober z Tamowa. Projekt wyłoniony został

w konkursie na koszulkę promocyjną Krosna *Kochajmy KROSNOLudki*, organizowanym przez Punkt Informacji Kulturalno -Turystycznej Muzeum Rzemiosła.

Na konkurs wpłynęło 71 prac. Głównie propozycje autorów z Krosna i okolicy, ale pojawiły się również prace z Gdańska, Lubania Śląskiego, Gorlic, Tarnowa, Szczecina, Warszawy. W bieżącym roku odbyła się dziesiąta, a zarazem ostatnia edycja konkursu. Zwycięski projekt ma szereg krośnieńskich elementów i wkomponowane w grafikę hasło promocyjne Krosna *Kochajmy KROSNOLudki*, którego autorem jest Paweł Hertel z Łodzi.

Laureatka konkursu z wykształcenia jest geografem o specjalności turystyka. Posiada uprawnienia przewodnika górskiego, od kilkunastu lat jest instruktorem ZHP. Jej przygoda z projektowaniem graficznym jest czysto amatorska. Stworzone przez nią prace od wielu lat zdobią koszulki i kubki imprez organizowanych przez Hufiec ZHP Tarnów. Jest również autorką ubiegłorocznego KROSNOLudkowego projektu.

Dorota Piwka

KROŚNIĘŃSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA

9 lipca – 6 września

„Wodą malowanie” - wystawa akwareli Anny Muni

Anna Munia, sławistka, dziennikarka, malarka, od 1968 roku mieszkanka Krosna. Po dwudziestu latach oddawania prawie każdego wolnego dnia zajęciom z ołówkiem i pędzlem w rękę, zostawiła najmilsze sobie media: farby olejne i akwarelowe. Obecna, szesnasta już wystawa indywidualna artystki, to efekt wodą malowania.

Autorka prezentowała obrazy „u siebie”, także u sąsiadów z południa, gdzie jeździ na plenery - do Rumunii, na Węgry, Słowację. Efektem sprawdzania malarzkich umiejętności są nagrody konkursowe. Najpierw - wyróżnienie za akwarelę

„U Kasi w Diamante” w ówczesnym WDK w Krośnie, potem za olejne „Cztery pory życia” i pierwsza nagroda za olej malowane „Moje strachy”. Uczestnictwo w rzeszowskich międzywojewódzkich konkursach akwarelowych im. M. Strońskiego „Ściana wschodnia” przyniosło wyróżnienia i pierwszą nagrodę za „Bieszczadzkie cerkwie”. W krośnieńskim I Karpackim Biennale Sztuki wyróżniono jej „Kapliczkę odrzykońską” w akwareli, a w II Biennale nagrodzono olej „Alter ego”.

Joanna Łach

Spotkania Kobiet Pogranicza „Natchnienia – Inspiracje – Kreacje”

Dobiega końca realizacja projektu pn. Spotkania Kobiet Pogranicza „Natchnienia – Inspiracje – Kreacje” wdrażanego w okresie od VII 2013 r. do VI 2014 r. przez Regionalne Centrum Kultury Pogranicza w Krośnie we współpracy z Partnerem słowackim - Podduklianske osvetové stredisko (POS) vo Svidniku.

Przedsięwzięcie zostało dofinansowane w ramach mikroprojektów Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska - Republika Słowacka 2007-2013, których celem jest promowanie inicjatyw lokalnych i nawiązywanie kontaktów transgranicznych poprzez realizację mikroprojektów opartych na działaniach „Judzie dla ludzi”. Zarządzanie mikroprojektami wdrażanymi na obszarze terytorialnym właściwym dla Partnerów projektu jest jednym z zadań **Euroregionu Karpackiego**.

CELEM GŁÓWNYM PROJEKTU było podniesienie kompetencji, wiedzy i aktywizacja społeczno-zawodowa kobiet działających w sferze kultury na obszarze pogranicza polsko - słowackiego, doposażenie RCKP w sprzęt wystawienniczy, organizacja pokazów twórczości kobiet - artystek połączonych z opracowaniem i podpisaniem wspólnej polsko - słowackiej deklaracji współpracy Kobiet Pogranicza i promocją z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Zgodnie z założeniami projektu, zorganizowane zostały:

WYJAZDOWE IMPREZY W POLSCE I NA SŁOWACJI: w dniach 20-22 IX 2013 r. w Polsce - w Sanoku Jaśle, Krośnie, w dniach 27-29 IX 2013 r. na terenie Słowacji - Medzilaborce, Humenné, Svidnik odbyły się wystawy interaktywne promujące kobiety pogranicza polsko-słowackiego. Zgodnie z założeniami, w cyklu imprez wzięło udział 18 artystek z Polski i 12 ze Słowacji, które w czasie spotkań pokazywały jak powstają ich dzieła.

SZKOLENIA DLA KOBIET ZWIĄZANYCH ZE ŚRODOWISKIEM KULTURY Z POLSKI I SŁOWACJI:

zajęcia odbywały się w trzech cyklach – w XII 2013 r. oraz I i II 2014 r., każdorazowo w 3-dniowych spotkaniach uczestniczyło 30 artystek z Polski i Słowacji. Szkolenia miały na celu wzbudzić zainteresowanie nowymi dziedzinami kultury, nauki, wytyczyć kierunki działania w zakresie coachingu, kształtowania pozytywnego wizerunku, poprawy umiejętności posługiwania się komputerem, jak i poszczególnych dziedzin artystycznych.

MIESIĘCZNE WYSTAWY W POLSCE I NA SŁOWACJI: to zadanie obejmowało organizację wystaw prac polskich i słowackich artystek - w III 2014 r.: w Krośnie i Svidniku, w IV 2014 r.: w Sanoku i Medzilaborcach, w V 2014 r.: w Jaśle i Humennem. Każda z wystaw była połączona z wernisażem.

KONFERENCJA PODSUMOWUJĄCA: 21 VI 2014 r. w Krośnie zaprezentowane zostały efekty projektu, zdjęcia z wydarzeń projektowych oraz prace artystek pogranicza. Podpisany i zaprezentowany został dokument, którego założenia powstawały w trakcie realizacji projektu, tj. polsko-słowacka deklaracja współpracy Kobiet Pogranicza mająca na celu wypracowanie trwałych struktur organizacyjnych dla przyszłej współpracy.

Projekt obejmował też promocję w mediach polskich i słowackich oraz w formie materiałów drukowanych, zakup wyposażenia wystawienniczego, sfinansowanie kosztów transportu, zakwaterowania i wyżywienia jego uczestniczek. Wydarzenia projektowe prezentowano na łamach utworzonych blogów internetowych i w serwisach społecznościowych.

INFORMACJE O PROJEKCIE ORAZ RELACJE Z WYDARZEŃ PROJEKTOWYCH:

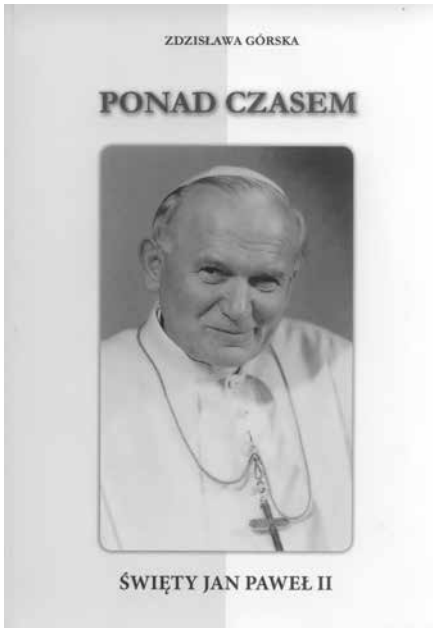
www.rckp.krosno.pl

www.kobietypogranicza.wordpress.com

www.zenypohranicia.wordpress.com

Stowarzyszenie Euroregion Karpacki Polska - www.karpacki.pl

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżet państwa za pośrednictwem Euroregionu Karpackiego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007 - 2013

Swój skromny dar w wierszach autorka ofiarowała na dzień kanonizacji Jana Pawła II. Zamieszczone w tomiku wiersze powstawały przez 27 lat pontyfikatu papieża Polaka. W pierwszej części kilka z nich znalazło się w pokonkursowym wydaniu Instytutu Papieża Jana Pawła II w Warszawie pt. „Z wiarą wiar” – 2010. W wierszu „Warto być” czytamy: *Chociaż przez chwilę/ warto być/Oglądać wschody/i zachody/Przez życie idąc/szukać dróg/Do źródeł/czystej wody*. Zdzisława Górską poetka, publicystka, eseistka i malarka. Kilka lat mieszkała w USA, dużo podróżowała. Jest członkiem ZLP O/w Rzeszowie, Klubu Literackiego RCKP oraz Polish American Poets Academy w Wallington N.J. Obecnie mieszka w Strzyżowie.

Wydawca: Zarząd Powiatu w Strzyżowie, Biblioteka Publiczna GiM w Strzyżowie, 2014

XI WOJEWÓDZKI KONKURS FOTOGRAFICZNY „PIĘKNO PODKARPACIA”

Do udziału w konkursie zapraszają Gminny Ośrodek Kultury w Harasiukach i Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie. Konkurs jest organizowany w ramach imprezy plenerowej „Grzyby – Harasiuki 2014”, a tematem jest ukazanie piękna przyrody Podkarpacia z uwzględnieniem darów natury jakimi są grzyby. Uczestnikami konkursu mogą być wszyscy fotografujący. Każdy autor może

nadesłać do czterech prac wykonanych w dowolnej technice o minimalnych wymiarach 20 x 30 cm. Zdjęcia należy czytelnie opisać podając imię i nazwisko, adres zamieszkania oraz tytuł pracy. Nagrodzone prace przejdą na własność organizatorów i będą służyć w celach wystawienniczych. Nadsyłanie prac do **25 lipca 2014 r.** na adres: Gminny Ośrodek Kultury, 37- 413 Harasiuki.

KONKURS FOTOGRAFICZNY „WINOROŚL W OBIEKTYWIE”

Organizatorem konkursu jest Jasielskie Stowarzyszenie Winiarzy „Vinum pro cultura” z siedzibą w Jaśle, ul. Kołłątaja 1, www.winiarzejaslo.pl. Tematem konkursu jest winorośli i winnica. Temat może być interpretowany dowolnie.

Osoby - dorośli i dzieci - chcące wziąć udział w konkursie, a nie posiadające winorośli, mogą wykonać zdjęcia na terenie wybranej winnicy należącej do JSW; dane winnice dostępne są na stronie www.winiarzejaslo.pl. Każdy uczestnik

może zgłosić do konkursu max. 5 prac. Każda praca będzie oceniana oddzielnie. Do każdej należy podać miejsce jej wykonania. Do konkursu zgłosić można wyłącznie prace autorskie wykonane na

terenie Polski. Prace wraz z wypełnioną kartą zgłoszenia należy przesłać na adres info@winiarzejasio.pl w terminie **do 15 sierpnia 2014.**

11. INNY FESTIWAL TEATRÓW MŁODZIEŻOWYCH, Krosno 15-18.10.2014

W festiwalu uczestniczą młodzieżowe zespoły teatralne działające przy szkołach, ośrodkach/domach kultury, stowarzyszeniach, innych instytucjach, a także grupy niezinstytucjonalizowane /z całego kraju/. Przedstawienia mogą być oparte o wszelkie istniejące formy wypowiedzi teatralnej. Przedstawienia oceniać będzie profesjonalne jury powołane przez organizatorów. Przewidziane są nagrody: Złota, Srebrna, Brązowa

Otwarta Kurtyna. Podstawą zgłoszenia jest nadesłanie do **19 września 2014 r.** zapisu spektaklu na płycie DVD oraz karty zgłoszenia, a także obowiązkowo materiałów reklamowych na adres: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza, 38 - 400 Krosno, ul. Kolejowa 1. z dopiskiem „INNY”, tel. 13 43 218 98, fax. 13 43 215 71 e-mail: rckp@rckp.krosno.pl. Regulamin i karta zgłoszenia dostępne na stronie www.rckp.krosno.pl

KONKURS „BAJKA I LEGENDA ŚWIATA W ŻYCIU NAM SIĘ WPLATA”

Konkurs kierowany jest do wszystkich: od przedszkola po Uniwersytet III Wieku. Ma za zadanie pokazać, jakie bajki kochamy, jakich bohaterów naśladowaliśmy i naśladowujemy teraz, jak na przestrzeni lat zmieniało się podejście do bajek, ich bohaterów, jak zmieniają się sami bohaterowie i tło ich poczynań. A także jak ulega zmianie nasze spojrzenie na dawnych i współczesnych bohaterów. Konkurs podzielony jest na dwie kategorie: A. Od 1 -

3 prac artystycznych: technika i wielkość dowolna (obraz - rysunek, akwarele itp., haft, wycinanki, wyklejanki, decoupage itp. grafika komputerowa, fotografia artystyczna), B. Twórczość literacka od 1-3 utworów: dowolna forma twórcza – poezja, proza, inne. Organizatorem konkursu jest Bardzo Prywatny Portal Ludzie Ciekawych www.egminy.eu, biuro@egminy.eu. Prace należy nadsyłać do **30 września 2014 r.**

ZESPÓŁ REDAKCYJNY CROSCENY LAUREATEM NAGRODY PREZYDENTA MIASTA KROSNA PIOTRA PRZYTOCKIEGO ZA WYBITNE OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE KULTURY W 2012 ROKU.

CROSCENA LAUREATEM HONOROWEJ NAGRODY LITERACKIEJ „ZŁOTE PIÓRO” 2010 PRZYZNANEJ PRZEZ ODDZIAŁ ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH W RZESZOWIE ZA DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ PROMOCJI KULTURY I LITERATURY.

CROSCENA

Krośnieńska Scena Kultury

Wydawca: Regionalne Centrum Kultur Pogranicza
38-400 Krosno, ul. Kolejowa 1,
tel. 13 432 18 98, 13 432 09 97
e-mail: croskena@rckp.krosno.pl
www.rckp.krosno.pl

Redakcja: Anna Bryla, Waclaw Turek
Skład komputerowy: Krzysztof Zygarowicz
Druk: Hedom, Krosno, tel. 13 432 02 02
Nakład: 500 egz.

Croskena w wersji internetowej dostępna na stronie

www.rckp.krosno.pl w zakładce Croskena

ISSN 1731-0296

Obrazy szkłem malowane. „Witraże” - wystawa w CDS

- druk cyfrowy i offsetowy
- reklamowe i ozdobne torby papierowe
- gadżety reklamowe
- opakowania

DRUKARNIA
HEDOM

38-400 Krosno, ul. Kletówki 54a, tel./fax 13 432 02 02, 13 492 75 73
www.hedom.pl, e-mail: biuro@hedom.pl

GALERIA JEDNEGO ZDJĘCIA
Wacław Turek AFRP